

כל כך מוזר לדבר אליך ולדעת שאתה רק מקשיב ברוחך. לא לראות את הבעות פניך, חיוךך, מאור עיניך.

הרבה פעמים חשבתי איך אגיב כשיגיע היום בו תבחר ללכת לעולם אחר ואשאר כאן מאחור. פחדתי מהרגע וקיוויתי שאהיה מבוגרת ומבינה מספיק כדי לקבל את החלטתך ולשחרר אותך באהבה. בשנים האחרונות כבר סימנת שלא קל לך. בריאותך התדרדרה וסבלת מהתלות באחרים. והנה אתה הלכת ואני התבגרת. מבינה שתמיד תהיה איתי, בליבי. אני יכולה לדבר אתך ולדמיין את תגובתך, אך כמובן שאתגעגע לשמוע את קולך, שמחתך למשמע קולי בטלפון או מפתיעה בביקור.

סבא אהוב ומיוחד שלי, הזיכרונות מהחיים שלי לידך מציפים אותי. אני יכולה לשמוע את קולך מספר לי בליל שישי, בהם ישנתי בביתכם, על הרפתקאות סופגה וסופגנית. סדרת הרפתקאות שהמצאת בכל פעם מחדש. ואת הבוקר שלמחרת, ארוחות שבת מפוארות בסט כלים פרחוני לאירועים מיוחדים. ימי חופשה בת"א, שהיה אמור להיות יום חופש עם הורים, בחרתי להיות אתך. לקחת אותי לביקור במוזיאון ת"א ולימדת אותי איך מסתכלים על תמונות. אח"כ אכלנו פלאפל שכ"כ אהבתי. כמובן שלא אשכח שעות נגינה ביחד, להן התלוו שעות של שיחות, ארוחות ערב, שעורי בית. לימדת אותי משמעת, אהבה למוסיקה, לאומנות. אפילו גרמנית בהזדמנות מאוחרת יותר בה נסעתי לעבוד שם. הרגשתי שהחיים גלגלו אותי לשם ואילו רק בכדי שתהיה לנו תכנית מצוינת לשהות שוב שעות רבות ביחד, כשהפעם אתה מעניק לי גם את שפת אמך. חשתי שאני מבינה בצורה עמוקה יותר מהיכן אתה מגיע. מעין טיול שורשים בלי ממש להיות בעיר בה נולדת.

כמו שהבטחת לי תמיד, לקחת אותי לביקור דודים בניו יורק. שם גרנו בקומה 17 במרכז מנהטן. מידי יום הכנתי לנו חביתה עם עגבנייה ליד ואז יצאנו לתור את העיר. אני זוכרת את קצב הליכתך הרעב לחוות את העיר. איך עקפנו תורים בשל גילך "המופלג". היית אז רק בן 82, ואת הקניות שעשינו ביחד.

אני נזכרת בביקורים יומיומיים או בערבי שישי. מוסיקה קלאסית ברקע, התכנסות משפחתית או זמן פרטי שלי אתך, שהיה עבורי לא פחות חשוב או מיוחד. חשתי שיש לי הכבוד והעונג בסבא מיוחד וקרוב שכזה. כשהגעתי להיפרד ממך בביה"ח, נגעתני כך כמו שהתאמנתי על גופך בעיסויים שלמדתי בשנים האחרונות. גם שם לקחת תפקיד כשפן הניסיונות שלי. חשבתי שאולי בחום גופי אחמם את גופך ונשמתיך תבחר שוב להיכנס, אפילו לרגע, כדי להראות לי שאתה מרגיש.. שאתה שם. אבל כבר לא רצית לסבול בגופך התשוש. עכשיו אתה חופשי להתנועע ולהימצא היכן שתבחר.

אני מנסה להיזכר באירועים גדולים, אך מה שעולה בראשי הוא קול ההליכון יוצא מהחדר ואחריו אתה, לבוש ומסודר וחיוך גדול על פניך ומחכה לנשיקה. או כמה שאתה אוהב הרבה רוטב על האוכל ובקשתך לחתיכת עוגה אסורה בשל הסוכרת. אני נזכרת בך הולך לישון שנ"צ או יושב במרפסת ונהנה משמש יום יפה. נהנה מזר פרחים יפה בבית, חלון נקי, תמונה יפה. כמה שאתה אוהב שסבתא מסודרת ועד כמה שהערכת את הזוגיות הזו ואת הדאגה של סבתא כלפיך. אתה מודל עבורי לזוגיות טובה, קשרים עם אחים, בנים, נכדים, משפחה, חברה, מקום. כל כך הרבה ערכים שהעברת לי בהתנהגותך, ללא מילים. במיוחד לימדת אותי אופטימיות. אפילו על אבל, לא להתעכב יותר מידי..

אפשר לספר עליך עוד כ"כ הרבה, כמו עד כמה התעניינת בחיים שלנו, חיפשת אחר תירוצים כדי לתת ולעזור. תמיד שמחת על ביקורינו או כשהתקשרנו, ולא התלוננת שזה לא מספיק. היית מלא בחיך, במוסיקה, בקריאה על הנעשה במדינה, בספורט, בפוליטיקה, בקיבוץ

ובזוגיות שלך. היה לך סיפוק גדול כ"כ מהחיים והגעת לנקודה בה אתה יכול להיפרד בשלווה.

משחררת אותך בהבנה ואהבה גדולה. מודה לך על העונג והכבוד שהיה לי לגדול לצדך ולהיות קרובה כל כך. אתגעגע המון ובטוחה שנפגש בעולם אחר, כי נשמתנו קשורות באופן כ"כ מיוחד.

שלך תמיד, נגה.